

РЕШЕНИЕ

№ 4305

гр. София, 30.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 15.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **10126** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 и следващите от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража, във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Делото е образувано по искова молба от С. Н. Н., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С. – 12 гр., [улица], [населено място], срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с която претендира обезщетение в размер на 80 000 лева, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба до окончателното заплащане, за нарушаване на правата му по чл. 3 от ЗИНЗС, чл. 29, ал. 1 от КРБ, вр. чл. 5, ал. 4 от КРБ, вр. с чл. 84, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС и чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата за определяне на стандарти за определяне на годишна бюджетна издръжка за един лишен от свобода и Таблица № 1 за състава на дневната дажба и полагащите се хранителни продукти на един лишен от свобода възрастен, утвърдена от Министъра на правосъдието и съгласувана с министъра на здравеопазването и министъра на финансите, на основание чл. 84, ал. 1. и ал. 2 от ЗИНЗС и претърпени неимуществени вреди в тази връзка, изразяващи се в множество негативни преживявания, главоболие, липса на сън и др. считано от 25.08.2015 г. до датата на предявяване на исковата молба, ведно със законната лихва върху тази сума, от датата на преустановяване на правонарушението до окончателното заплащане на сумата.

Ответникът по иска – Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията”, чрез пълномощниците си юрисконсулти Д. и М. оспорва иска. В представения писмен отговор сочи, че претенцията е недопустима, защото исковете са погасени по давност на основание чл. 110 от ЗЗД. Алтернативно се твърди, че искът е изцяло неоснователен, защото липсват елементи от фактическия състав на разпоредбата на чл. 284 от ЗИНЗС. Не се установява причинно-следствена връзка между твърдените вреди на ищеца и евентуалното бездействие на затворническата администрация. Соци се, че ищецът не представя доказателства за това, че е претърпял вреди вследствие на незаконосъобразни действия или бездействия на длъжностни лица на ответника. Твърди се, че претендираните вреди не са във връзка с осъществявана административна дейност по смисъла на чл. 1 от ЗОДОВ. Според изложеното в отговора за претендирания период, в затвора в [населено място] ежедневно е доставяна храна, която по своя химичен и калориен състав е отговаряла на изискванията на чл. 84, ал 2 от ЗИНЗС и съответните таблици, регламентиращи вида и количеството на влаганите в ястията продукти. Калорийният състав на храната е определен на база на установени потребности на лишените от свобода, а твърдението, че същата е недостатъчна, е абсолютно субективно усещане.

По време на проведените по делото открити заседания оспорващият се явява лично и поддържа исковата молба. В дадения от съда срок са постъпили допълнителни съображения в писмен вид.

Отвитникът се представлява от юрисконсулт М., която оспорва жалбата. Представени са допълнителни съображения в писмен вид.

Участвалият в производството по делото прокурор – представител на СГП счита, че претендираните неимуществените вреди са недоказани, поради което претенциите са неоснователни. Алтернативно счита, че ако се приеме, че искът е основателен, размерът му е прекалено завишен.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че в периода от 25.08.2015 г. до подаване на исковата молба С. Н. Н. е изтърпявал наказанието си лишаване от свобода в затвора в [населено място].

Като доказателства по делото са приети: 1. Таблица № 1 за състава на дневната дажба и полагаемите се хранителни продукти на 1 лишен от свобода от 2006 г. (л. 92), утвърдена от министъра на правосъдието и съгласувана с министъра на здравеопазването и министъра на финансите. В таблицата са посочени наименованието на продуктите и количеството от тях, което трябва да бъде вложено, за достигане на определено количество калории за всеки лишен от свобода. 2. Заменителна таблица от 08.3.2007 г., утвърдена от министъра на правосъдието (л. 190-193, следва да се отбележи, че ответникът заяви, че заповеди за замяна на продуктите от таблица 1 с такива от заменителната таблица, не са издавани), 3. Констативен протокол № 0033352 от 19.07.2019 г. (л. 194), съставен от длъжностни лица при Областна Дирекция по безопасност на храните – [населено място], във връзка с подаден до прокуратурата на Република България сигнал относно качеството и количеството на храната, приготвяна за лишените от свобода в затвора в [населено място], 4. Указания, утвърдени от Главния Директор на Главна Дирекция

„Изпълнение на наказанията“ (л. 251-254 и л. 258-261) за реда и начина за планиране на хранителни продукти, необходими за териториалните служби на ГД „ИН“ и за контрол при доставката на хранителни продукти, 5. Договори за периодични доставки на хранителни продукти от 2014 г. (л. 264-298), сключени между ГД „ИН“ и избрано след проведена процедура по закона за обществените поръчки дружество-доставчик.

Съдът по искане на ищеца предостави на същия възможност на 19.06.2020 г. (протокол на л. 446) да се запознае със седмичните менюта и дневните листи за приготвяната храна в затвора в [населено място] за периода 2015 г. – 2019 г., представени от ответника като доказателства по административно дело № 10510/2019 г., които също са служебно известни на съда.

По делото беше разпитан по делегация чрез Районен съд – [населено място], един свидетел по искане на ищеца за установяване на твърдените в исковата молба и един свидетел на ответника, за опровергаване на твърденията на ищеца.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Подаването на искова молба по реда на чл. 284 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК не е обвързано с преклузивен срок. Нейната допустимост е свързана най-вече с редовността ѝ, касаеща посочването на административния акт, който е бил отменен или органа или длъжностното лице, от чието действие или бездействие са причинени претендираните вреди. Претенцията е предявена срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чието незаконосъобразен акт са причинени вредите.

На това място и преди разглеждане на спорните обстоятелства по същество, съдът намира, че следва да отбележи неоснователността на релевирания довод в отговора на ответника за изтекла давност. Безспорно е, че претендираното вземане на С. Н. не попада в хипотезата на чл. 111 от ЗЗД, а в тази на чл. 110. Доколкото там е предвидена петгодишна давност и с оглед на периода, за който се иска присъждане на обезщетение – от 25.08.2015 г. до датата на подаване на исковата молба (05.09.2019 г.), следва да се приеме, че в случая, предвидения в закона погасителен давностен срок за вземането, не е изтекъл дори към настоящия момент.

Съдът намира, че исковата молба е редовна, следователно е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, исковата молба е неоснователна.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите.

Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към протовоправното деяние. Характерно за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове, като тук следва да се разбират всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 284 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, задържано под стража или изтърпяващо наказание „лишаване от свобода”, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност.

По силата на чл. 285, ал. 2, във връзка с чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, 205 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу специализираните органи по изпълнение на наказанията, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. Според чл. 12 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", т.е. в случая дейността на ГД „ИН” е регулирана от закона дейност, осъществявана от административните органи и длъжностни лица, структурно обособени в рамките на тази администрация, в съответствие с дадените им от закона правомощия. Т.е. безспорно дейността на ответника, свързана с нормалното функциониране на местата за лишаване от свобода е административна дейност, осъществявана във връзка с прогласените в АПК и КРБ основни принципи.

Съгласно чл. 284, ал. 1, във връзка с ал. 5 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3, като настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

Разпоредбата на чл. 3 от с.з. сочи, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. За нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

В разглеждания казус ищецът твърди, че е бил лишен от полагащата му се по закон храна и така е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в множество негативни преживявания, главоболие, липса на сън и др.

Предвид на изложеното може да се приеме, че е налице законната презумпция за съществуването на твърдените вреди.

В случая, ответникът представи описаните по-горе писмени доказателства и поиска събирането на гласни доказателства за опровергаването на релевираните от ищеца твърдения. Съдът по искане на страните и по своя инициатива събра гласни и писмени доказателства, чрез обсъждането, на които следва да се проверят релевираните от ищеца твърдения.

В пилотното си решение по съединени жалби № 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 и 9717/13 ЕСПЧ посочва, че общите принципи, уреждащи прилагането на чл. 3 от Конвенцията за условията на задържане, са изложени в големи подробности в параграфи 139-159 от решението на Съда по А. и други (цитирано по-горе) и параграфи 65-69 от решението на Съда по Т. and Others. Чл. 3 от Конвенцията защитава една от основните ценности на демократичното общество. Той забранява по абсолютен начин изтезанията или нечовешкото или унижително отношение или наказание, независимо от обстоятелствата и поведението на жертвата. За да попадне в обхвата на този член, малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост. Оценката на този минимум е относителна и зависи от всички обстоятелства по делото като продължителността на отношението, физическите и психическите последици и в някои случаи пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата. В оценката на условията на задържане по чл. 3 от Конвенцията е особено важно да бъде взето предвид кумулативното въздействие на тези условия, както и конкретните твърдения, направени от въпросното лице, и времето, което той или тя е прекарал/а в тези условия.

В разглеждания казус ищецът твърди, че вредите, които са му били причинени, произтичат от неизпълнение от страна на затворническата администрация на чл. 84, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС и чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата за определяне на стандарти за определяне на годишна бюджетна издръжка за един лишен от свобода и Таблица № 1 за състава на дневната дажба и полагащите се хранителни продукти на един лишен от свобода възрастен, утвърдена от Министъра на правосъдието и съгласувана с министъра на здравеопазването и министъра на финансите.

Според посочените разпоредби от ЗИНЗС и Наредбата, лишените от свобода имат право на безплатна храна, достатъчна по химически и калориен състав, съгласно таблици, утвърдени от министъра на правосъдието съгласувано с министъра на здравеопазването и министъра на финансите и стандартът за годишната бюджетна издръжка за един лишен от свобода включва осигуряването на достатъчна по химически и калоричен състав безплатна храна.

Ищецът не спори, че описаните в таблица 1 продукти отговарят на посочената калорийна стойност. Основното му оплакване се състои в това, че някои от тези продукти не са били включвани в дневните и седмичните менюта за предлаганите на лишените от свобода ястия в затвора в [населено място].

Според показанията на разпитания като свидетел В. П. – младши-инструктор готвач в затворническата кухня на затвора в [населено място], храната за лишените от свобода се приготвя по предварително изготвени седмични менюта от главния готвач, с помощта на калкулант, който е лишен от свобода и участие на свидетеля. Дневно се приготвят по три яденета – закуска, обяд и вечеря. За болните от диабет яденетата са пет. Работи се по сборник с рецепти, който е утвърден от Министерството на здравеопазването и Министерството на финансите. Той е за така наречената „столова“ храна. При изготвяне на седмичните менюта, се съобразяват доставките на фирмата, която снабдява Затвора с хранителни продукти. Таблица № 1 е примерна – пише че е дневна, но всъщност, тя е ежедневна и съдържа примерни продукти, необходими за достигането на количеството от 2 622 калории за всеки един лишен от свобода, който не полага труд. За тези, които полагат труд, има допълнение от така наречената надбавка „А“, която е допълнително с общо 517 калории. При изготвянето на седмичните менюта се съобразява броя на лишените от свобода, като подадените заявки са съобразени с Таблица № 1. Преценката на това, какво да се дава, като количество на лишените от свобода е на свидетеля и зависи от наличността и възможностите за доставка, и е съобразена с Таблица № 1. В рецептурника, по който се работи са дадени рецепти за приготвяне на храна за 10 човека. В него е описано ежедневното количество, което следва да се вложи за приготвянето на едно ястие, начин на приготвяне и калоричност на самото ядене, като седмичното меню се съобразява с посочените в рецептурника калории за всяка рецепта, така че като се сумират на края на деня или средно аритметично на седмица, общата калоричност на предлаганата храна, трябва да е над 2 622 калории дневно. Във всяко едно седмично меню се отбелязва, освен вложените продукти и приготвени ястия и количеството на калориите за седмицата, изчислени средно аритметично. В един момент те могат да са за деня по-малко от 2 622 калории, но на следващия ден те да са повече. Могат да се дават и ястия и продукти, които не са включени в Таблица № 1, стига да ги има в наличност, да отговарят на изискванията за качество и да са с необходимата калорийна стойност. Към договора сключен от ГД „ИН“ има спецификация на продуктите, които може да ни достави фирмата. Свидетелят посочи, че той контролира влагането на продуктите, при изготвянето на ястията. Случвало се е, да има злоупотреби от страна на работещите в кухнята, свързани с влагането на по-малко продукти. Свидетелят не беше сигурен, но посочи, че според него не са постъпвали

жалби за количество и качество на храната от страна на С. Н.. Според него, в указанията на главния директор на ГД „ИН“ е посочено, че трябва да се дават зеленчуци или зеленчукови консерви всеки ден. Такива присъстват в менюто ежедневно. Ястията се приготвят със зеленчуци – грах, зелен боб, чушки и други консервирани или пресни зеленчуци. Според възможностите се дават разнообразни храни. От 2015 г. до момента прясно мляко в Затвора не е давано, защото не фигурира в договора за доставка. Кисело мляко се дава ежедневно във всякакви форми, включително – заливки, застройкики и вече веднъж седмично задължително, всеки лишен от свобода получава, по една кофичка кисело мляко за закуска. Краве масло не се дава, но се дава маргарин, което е допустимо съгласно заместителната таблица. Два пъти в седмицата се дават пресни плодове, по около средно 1/2 кг на седмица. Зеленчуците се влагат най-вече в ястията и зависят от вида на ястието. Някой път се дават и повече от 300 гр. зеленчуци. Рибата е препоръчително да се дава един път седмично с грамаж около 140 [населено място] се дава от консерва. В миналото е давана и скумрия, която идва дълбоко замразена и при самото размразяване, тя се разкашква и не може да бъде направена на порции. В тази връзка имало много жалби от лишени от свобода. Сирене се дава по някой път за закуска. Дава се предимно на вегетарианците, но също присъства и в някои ястия. В дневния лист се описват количествата, които се влагат за приготвяне на храната за всички лишени от свобода.

От показанията на свидетеля Д. М. се установява, че същият е бил настанен в затвора в [населено място] в различни периоди от 2013 г. до 2020 г. В една килия с ищеца Н. е бил от март 2019 г. до март 2020 г. За престоя си в затвора в [населено място], там не е давано прясно мляко, а кисело мляко е давано веднъж седмично, по една кофичка на човек. Вместо краве масло е даван маргарин. Плодове са давани различно, най-често по един път седмично, имало е периоди и по два пъти седмично. Имало е случаи да не се дават плодове през цялата седмица. Пресни зеленчуци са давани рядко, най-вече като гарнитура. Повечето са били от консерва. Картофи са се давали редовно в ястията, например гювеч. Рибата се предлагала редовно, но в последните години само от консерва. Сирене се е давало в неделя – около 200 [населено място] и халва са се давали обикновено сутрин и вечер. Според свидетеля, ищецът се е оплаквал редовно, че не му достига храна, защото се е стараел да е във форма и тренирал постоянно. За този проблем той е разговарял със социалните работници и с готвачите. М. посочи, че Н. е писал и жалби в тази връзка. Виждал го е да си купува храна от лавката. Обикновено вечер са разговаряли за недостига на храна и свидетелят е предлагал на ищеца от неговите запаси. Обикновено Н. е молил бакарите да му дадат допълнително, ако остане нещо от храната, но полагаща му се храна не му е отказвана. Според свидетеля основно ищецът се е оплаквал, че не му се дава храната, която е посочена в таблицата. По принцип въпросът за достатъчната храна зависел от човека. Имало е хора, на които им е стигала, а на други не. Допълнителни порции по принцип не се давали.

Чрез разпита на свидетели се цели разкриването на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат установени посредством писмени доказателства или друг вид доказателствени средства, като експертизи, оглед и т.н. Свидетелите

излагат устно пред съда данни за факти, за които те си спомнят и за които смятат, че съществуват или са съществували в даден минал момент във и независимо от страните и независимо от съда. Затова как те са възприели тези факти или как ги възприемат е от значение мястото и вида на фактите, емоционалното състояние на възприемащия ги, неговото интелектуално ниво, възраст и др. Разбира се, тези разсъждения са валидни, когато свидетелските показания са дадени добросъвестно и честно, без да са неистински или укриващи истината. Съдът следва да възприеме, дали дадено събитие, описано от свидетеля се е случило или даден факт е съществувал, като се съобрази с множество елементи, като последователност, непротиворечивост, логическо изграждане, сетивни и емоционални връзки, волева насоченост и т.н., съдържачи се както в показанията, така и в останалия, събран по делото доказателствен материал. В разглеждания случай и двамата свидетели са изложили устно факти и обстоятелства, възприети от тях в даден момент от миналото, за които те са запазили спомени в съзнанието си.

Съдът, съобразявайки се с изложените по-горе разсъждения намира, че показанията са последователни, непротиворечиви и лишени от елемент на заинтересованост, поради което следва да бъдат кредитирани.

От техния анализ в съвкупност с останалите събрани по делото доказателства, могат да се направят следните изводи.

В претендиращия период след 25.08.2015 г. в затвора в [населено място], на лишените от свобода се е предлагала три пъти дневно храна, приготвяна в затворническата кухня. Там са работили затворници, но под контрола на специалисти, със съответния опит, образователна подготовка и готварски умения. Продуктите за приготвянето на ястията са се доставяли от частна фирма, съгласно сключените договори с ГД „ИН“, след заявки от страна на готвачите и калкуланта. Храната е готвена по национални стандарти за столова храна, утвърдени в съответните рецептурни сборници, а влаганите продукти са били годни за консумация. Свидетелят М. не посочи, че предлаганите ястия са били негодни или с лошо качество, като това обстоятелство се установява и от Констативен протокол № 0033352 от 19.07.2019 г. (л. 194), съставен от длъжностни лица при Областна Дирекция по безопасност на храните – [населено място]. Ищецът Н. не е излагал оплаквания в тази връзка..

Според настоящия съдебен състав, от приложените по делото седмични менюта и дневните листи за приготвяната храна в затвора в [населено място], включително и тези, представени от ответника като доказателства по административно дело № 10510/2019 г., с които ищецът се запозна и които са служебно известни на съда, се установява безспорно, че всяка седмица на лишените от свобода са се предлагали месо (предимно свинско и птиче), риба от консерва, маргарин, зеленчуци (предимно консервирани), плодове, зърнени храни (хляб, макарони, ориз и др.). Т.е. даваните продукти – сурови и след обработка са отговаряли на указанията на Главния Директор на ГД „ИН“ (т. 9 и т. 10), според които, за постигане на достатъчно разнообразие на приготвяната храна в рамките на месеца е разпоредено да се предвиждат минимум 5 вида закуски, 5 вида супи, 10 вида основни ястия и 5 вида десерт. Указано е в менюта да се включва най-малко на по един представител на

следните групи храни – зърнени (хляб, макаронени изделия, тестени изделия, ориз и др, зеленчуци или зеленчукови консерви – ежедневно, плодове (пресни и консервирани) – най-малко два пъти седмично, мляко и млечни продукти – най-малко три пъти седмично, богати на белтък храни (месо, прици, яйца, бобови храни и др.) – ежедневно, а риба – един път седмично.

Съдът не може да не се съгласи, че количеството на влаганите в приготвянето на ястията продукти е било съобразено, както със съответните рецептурни сборници, така и с изискванията на таблица 1, касаещи достигане на дневен калориен обем от 2622 калории. Този документ съдържа изискване за количествата хранителни продукти, давани на всеки лишен от свобода и покриващи не само обикновените физиологични нужди, свързани с физическото му оцеляване, но и тези, касаещи поддържане на доброто здравословно състояние. При положение, че таблицата е била съгласувана с министъра на здравеопазването, без съмнение в нейното изготвяне са участвали лекари, диетолози и други специалисти, които са съобразили потребностите на лишените от свобода, свързани най-вече със спецификите на начина на живот в едно пенитенциарно заведение.

Според съда, основателен е наведения от ответника довод, че таблица 1 има примерен характер, т.е. дава насока за вида на продуктите, полагащи се на всеки лишен от свобода и имащи за цел задоволяване на ежедневните му нужди от енергия. Няма как всеки ден да се дава птиче месо, месо с кости или риба в посочените количества, съответно 20 гр., 110 гр. и 30 [населено място] е да се дават също и 0,625 гр. яйца или подправки в описания минимален грамаж. От тази гледна точка съвсем логично звучат показанията на свидетеля П., според които основните визирани в таблицата продукти се дават ежеседмично, като повечето от тях се влагат в различните ястия. Целта е постигане на съответното разнообразие и седмично енергийно количество от средно по 2622 калории на ден на лишен от свобода. Безспорно е, че видът на продуктите следва да бъде съобразен с доставките на фирмата, извършвани съгласно подписаните договори с ГД „ИН“.

Във връзка с изложеното съдът намира за недоказани твърденията на ищеца за наличие на незаконосъобразни бездействия, свързани с неизпълнение на разпоредбите на чл. 84, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС и чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата от страна на длъжностни лица на ответника. Безспорно беше доказано, че за процесния период от 25.08.2015 г. до датата на подаване на исковата молба, в затвора в [населено място] на лишените от свобода, ежедневно е давана храна, достатъчна по калориен и химичен състав за задоволяване на жизнените им потребности и за поддържане на доброто им здравословно състояние. Обстоятелството, че влаганите продукти не са били ежедневно в количествата, описани в таблица 1 или че някои от тях са били заменени, с други от т.нар. заменителна таблица и за това не са издавани заповеди от началника на затвора, не означава наличие на нарушение от страна на затворническата администрация на чл. 84, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС и чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата. Както беше посочено по-горе, целта на таблицата 1 е да даде насоки за употреба на видове продукти при приготвянето на ястията, гарантиращи нормално и здравословно физическо състояние на лишените от свобода.

Независимо от обстоятелството, че неимуществените вреди, предизвикани вследствие на нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС се предполагат до доказване на противното, съдът намира, след анализа на всички събрани доказателства, че твърдените от С. Н. негативни преживявания, безсъние, главоболие и др., доколкото наистина са съществували не са предизвикани от лишаването му от полагаща му се храна. Свидетелят М. посочи, че ищецът е пускал жалби, че не му стига храната и често му е споделял, че не може да заспи, като тогава той му е предлагал част от своите запаси. Факт е обаче и друга част от неговите показания, а именно че С. Н., старейки се да запази добра физическа форма, ежедневно е тренирал. Съвсем естествено е, при всекидневни физически натоварвания, организмът да се нуждае от повече енергия, съответно от повече консумирана храна. Това обаче не означава, че държавата, в лицето на затворническата администрация, следва да осигурява допълнително храна на всеки лишен от свобода, решил да тренира усилено. При положение, че правенето на физически упражнения е свободен избор, в който няма нищо лошо, за лишения от свобода съществува и избора да закупи допълнителни хранителни продукти, в зависимост от завишените си потребности от магазина в затвора.

По делото не се установиха данни, през процесния период С. Н. да е страдал или да е лекуван от някакви болести, още по-малко такива, предизвикани от некачествена храна или от недохранване. Напротив, според свидетеля М., здравословното му състояние е било относително добро, като на спортист. Същият е висок около 1,70 м и е тежал около 90 кг, т.е. това не са физически данни на човек, лишаван перманентно от храна или консумирал некачествена храна.

Настоящият съдебен състав намира след обсъждане на събраните доказателства и вземайки предвид цитираната съдебна практика на ЕСПЧ, за недоказана претенцията за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от нарушение на чл. 84, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС и чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата. Дори и да е имало някакво несъответствие между описаните в таблица 1 продукти и реално даваните такива на лишените от свобода, същото в никакъв случай не би могло да достигне прагът на суровост, според цитираното по-горе решение на ЕСПЧ, за да може да предизвика уронване на човешкото достойнство или пораждаване на чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Във връзка с изложеното, съдът намира, претенцията на С. Н. е изцяло недоказана, поради което следва да се отхвърли като неоснователна.

Ответникът, чрез пълномощника си е поискал присъждане на разноски, в отговора на исковата молба. Настоящият съдебен състав намира, че разпоредбите на чл. 286, ал. 2, изр. 1 и 2 от ЗИНЗС (тълкувани в тяхната взаимовръзка) се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на адвокатско възнаграждение на ответника, ако последният е бил защитаван от адвокат или юрисконсулт при отхвърляне пълно или частично на иска му, означава, че такова не се дължи.

Водим от горното и на основание чл. 284 и следващите, на Закона за

изпълнение на наказания и задържане под стража, във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ искова молба от С. Н. Н., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора С. – 12 гр., [улица], [населено място], срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с която претендира обезщетение в размер на 80 000 лева, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба до окончателното заплащане, за нарушаване на правата му по чл. 3 от ЗИНЗС, чл. 29, ал. 1 от КРБ, вр. чл. 5, ал. 4 от КРБ, вр. с чл. 84, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС и чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата за определяне на стандарти за определяне на годишна бюджетна издръжка за един лишен от свобода и Таблица № 1 за състава на дневната дажба и полагащите се хранителни продукти на един лишен от свобода възрастен, утвърдена от Министъра на правосъдието и съгласувана с министъра на здравеопазването и министъра на финансите, на основание чл. 84, ал. 1. и ал. 2 от ЗИНЗС и претърпени неимуществени вреди в тази връзка, изразяващи се в множество негативни преживявания, главоболие, липса на сън и др. считано от 25.08.2015 г. до датата на предявяване на исковата молба, ведно със законната лихва върху тази сума, от датата на преустановяване на правонарушението до окончателното изплащане на сумата.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Административен съд София-град, Троен състав.